

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Гуманітарний інститут

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
«20» р.

ПРОГРАМА
комплексного екзамену зі спеціалізації
(друга іноземна мова – іспанська)

Спеціальність 8.02030302 Мова і література (англійська)

Затверджено
на засіданні кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № 7 від «11» лютого 2016 р.

 Завідувач кафедри
Р. К. Махачашвили

Київ – 2016

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Загальні вимоги до атестації.....	4
2. Етапи та загальний зміст комплексного екзамену зі спеціалізації.....	4
3. Організація діагностики якості підготовки (атестація)	8
4. Критерії оцінювання якості підготовки.....	9
5. Методичне забезпечення атестації.....	13
Список рекомендованої літератури.....	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма формулює вимоги до змісту та форм кваліфікаційних випробувань, які мають на меті визначення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника рівня «магістр» до подальшої професійної діяльності, передбаченої освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра з напрямку «Філологія (мова і література (англійська))».

Комплексний екзамен зі спеціалізації спрямований на виявлення практичної та теоретичної підготовки магістра філологічної освіти до виконання освітніх задач, встановлених державним освітнім стандартом.

Комплексний екзамен зі спеціалізації спрямований на виявлення загальних та спеціальних (професійних) компетенцій магістра філології, що визначають його готовність до вирішення професійних завдань, встановлених державним освітнім стандартом, які сприяють його конкурентоспроможності на ринку праці та продовженню навчання в магістратурі.

Програма містить перелік основних розділів дисциплін, що виносяться на комплексний екзамен, і список рекомендованої літератури; затверджується вченою радою Університету й доводиться до відома магістрантів не менш, ніж за шість місяців до атестації. Перед екзаменом рекомендується проведення оглядових лекцій і консультацій.

Екзамен проводиться в усній формі протягом одного дня. Час опитування одного магістранта складає не більше 30 хвилин. За необхідності за рішенням екзаменаційної комісії дозволяється використовувати довідкову літературу.

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання магістранта. Відтак глобалізація та демократизація сучасної вищої освіти вимагає широкого впровадження та використання новітніх освітніх технологій, які здійснюються в межах Болонського процесу.

На комплексний екзамен винесено основні питання з практики усного та писемного мовлення, теоретичного курсу італійської мови, лінгвокраїнознавства Італії.

Це надасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх викладачів іноземної мови, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань наук гуманітарного циклу: філології, лінгвістики; вільно будувати висловлювання італійською мовою та складати повідомлення із запропонованої теми, вести діалог або дискусію, перекладати та переказувати текстовий матеріал тощо.

Комплексний екзамен з італійської мови охоплює основну тематику, яка стосується діяльності людей у сучасному світі, а саме: *лексичний блок* (діяльність людини, взаємовідносини людини і оточуючого світу, професійна діяльність тощо), *граматичний блок* (морфологія, синтаксис та пунктуація італійської мови), *лексикологічний блок* (вміння вільно будувати висловлювання із використанням різних видів словникового складу італійської мови – метафор, епітетів, порівнянь тощо); *краєзнавчий блок* (соціальний та суспільний розвиток Італії та італомовних країн); *фонетичний*

блок (вміння висловлюватися із урахуванням чинних вимог до італійської мови).

Комплексний екзамен з італійської мови повинен виявити знання як основних, так і допоміжних лінгвістичних дисциплін, показати глибину розуміння суті мовних явищ; знання обов'язкової та додаткової спеціальної літератури, належне володіння практичними навичками таких видів іншомовної мовленнєвої діяльності як: аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Розділ 1. Загальні вимоги до атестації

3.1. Атестація випускників з спеціальності «8.02030302 Мова і література (англійська)» здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної підготовки.

3.2. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою магістра галузі знань ««0203 Гуманітарні науки»» зі спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська), з використанням загальнокомплексних методів діагностики – складання комплексного екзамену зі спеціалізації (друга іноземна мова – італійська).

3.3. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

3.4. Атестація якості підготовки магістра з «Мова і література (англійська)» щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам ОКХ здійснюється після виконання магістрантами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Кваліфікаційні роботи виконуються у вигляді магістерської роботи.

Діагностика якості підготовки магістрів здійснюється під час атестації магістрів у терміни, що передбачені навчальним планом.

Розділ 2. Етапи та загальний зміст комплексного екзамену зі спеціалізації (друга іноземна мова – італійська)

4.1. Комплексний кваліфікаційний екзамен, що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень

освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів, оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки магістрантів відповідно до об'єктивних критеріїв.

Зміст теоретичних і практичних питань і завдань, що виносяться на екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування магістром професійних компетенцій, що визначені у галузевому стандарті «СВО ОКХ Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітньо-кваліфікаційна характеристика «магістр».

Додаток А

Дисципліни, що виносяться на комплексну атестацію

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПП	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	2	3
1	ВС(ДІМ)	Теорія і практика другої іноземної мови (італійської)
2	ВС(ДІМ)	Теоретичне питання граматики другої іноземної мови (італійської)
3	ВС(ДІМ)	Спецкурс з другої іноземної мови (італійської)
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

4.2 На основі узагальнених завдань випусковими кафедрами вищого навчального закладу за напрямом підготовки створюються екзаменаційні білети.

Комплексний екзамен зі спеціалізації магістр складають за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у магістрантів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмового матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплюють увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Комплексний екзамен зі спеціалізації

Структура екзаменаційного білета:

- I. Бесіда за змістом прочитаного тексту .
- II. Питання з теоретичного курсу другої іноземної мови.
- III. Розмовна тема з комунікативної ситуації.

Екзаменаційний білет № 1

1. Il riassunto del testo № 1. Переказ та обговорення запропонованого тексту № 1. Descrivete la vostra opinione del brano. Висловіть свою думку щодо змісту прочитаного.
2. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi riflessivi. Зазначте особливості вживання та відмінювання зворотніх дієслів.
3. Conversazione sul tema: «Il mondo di lavoro. Aspetti e problemi». Бесіда за темою «Світ праці. Особливості та проблеми».

Затверджено на засіданні кафедри
романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № __ від «__» _____ 2016 р.
Завідувач кафедри _____ Махачашвілі Р.К.

Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію

I. Бесіда за змістом прочитаного тексту (тексти додаються) та виконання індивідуального післятекстового завдання творчого характеру (на індивідуальній картці).

II. Характеристика граматичного явища з наведенням прикладів вживання у мовленні:

1. L'uso e formazione di tempi presenti.
2. L'uso e formazione di tempi passati.
3. L'uso e formazione di tempi futuri.
4. L'uso e formazione di congiuntivo presente.
5. L'uso e formazione di congiuntivo passato.
6. L'uso e formazione di congiuntivo imperfetto.
7. L'uso e formazione di congiuntivo trapassato.
8. L'uso e formazione di condizionale presente.
9. L'uso e formazione di condizionale passato.
10. La concordanza dei tempi.
11. L'uso dell'articolo con le date, cifre e le sigle.

12. Usi particolari dell'articolo.
13. Usi particolari dei pronomi (personali, indefiniti, dimostrativi, relativi).
14. Peculiarità di uso dei modi indefiniti (infinito con complemento oggetto).
15. Peculiarità di uso dei modi indefiniti (participio).
16. Peculiarità di uso dei modi indefiniti (gerundio).
17. L'uso e traduzione delle costruzioni perifrastiche con il verbo lasciare (-si).
18. L'uso e traduzione delle costruzioni perifrastiche con il verbo fare.
19. L'uso e traduzione delle costruzioni enfatiche.
20. Particolarità dell'uso del futuro ipotetico delle frasi condizionali.
21. Il concetto della modalità.
22. L'uso e traduzione delle preposizioni.
23. L'uso e formazione delle frasi impersonali.
24. La formazione della forma passiva.
25. Il periodo ipotetico.
26. L'uso e la formazione dei gradi di comparazione degli aggettivi.
27. Le proposizioni semplici e composte.
28. Le parti principali del discorso.
29. I linguaggi settoriali.
30. I cambiamenti grammaticali nella lingua italiana.

III. Орієнтовний перелік розмовних тем до комплексного екзамену з другої іноземної (італійської) мови:

1. Per che cosa serve la politica esterna nel nostro mondo.
2. Il paragone tra la struttura dello Stato di Ucraina ed Italia.
3. I mezzi di superare la crisi finanziaria ed economica
4. La donna in politica potrebbe portare a una guerra?
5. Il fenomeno del razzismo in paesi europei: il nuovo stage del neonazismo?
6. Perché la guerra mondiale non è possibile nel XXI secolo?
7. Come preservare la salute senza tanti sforzi.
8. Il sistema sanitario nei paesi europei ed il suo paragone con quello ucraino.
9. Cosa scegliere per i pazienti terminati: l'eutanasia o la vita tormentata? Pro e contro.
10. La vita sana: le tecniche orientali e medicina non tradizionale.
11. La medicina gratis ci uccide?
12. I valori famigliari degli italiani. Il concetto della famiglia.
13. Il fenomeno dei « mammoni ». Perché succede così ?
14. La gioventù ucraina ed italiana.
15. Il matrimonio per gli italiani. L'importanza di avere una famiglia.
16. Gli stereotipi di matrimonio. Come si può combatterli?

17. Il fenomeno delle donne emancipate. Cosa scegliere meglio : la carriera oppure diventare una casalinga ?
18. L'esperienza delle donne ucraine all'estero, specialmente in Italia.
19. Il problema di disoccupazione in Europa ed Ucraina.
20. Il problema dell'abuso delle sostanze tossiche ed alcoliche tra la gioventù e le persone di età media.
21. La difesa dell'ambiente naturale nei nostri giorni.
22. Gli animali randagi. Il metodo più umanistico per non farli riprodursi troppo.
23. Come si può combattere l'inquinamento naturale?
24. Le catastrofe e disastri naturali: il fine del mondo e così vicino?
25. Se potrebbe la pubblicità sociale influenzarci?
26. La moda all'europea. Come la gente in Europa riesce ad essere così elegante senza tanti sforzi?
27. Il dress-code moderno. Cosa è vietato di indossare?
28. L'arte moderna senza finanziamento. Per chi serve e potrebbe essere l'arte vero e proprio?
29. Le feste e tradizioni vecchie e nuove. Per che cosa servono e se possono essere conservate?
30. La prospettiva dello studio della lingua italiana in Ucraina.

Організація діагностики якості підготовки

6.1. Порядок створення і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – комплексних екзаменів і захисту кваліфікаційних робіт та діє протягом календарного року як єдина для денної, заочної форм навчання та екстернату з кожної спеціальності.

До складу комісії входять викладачі випускаючих та профільних кафедр, провідні фахівці. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку кваліфікаційної роботи, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання комплексного кваліфікаційного екзамену;
- оцінка захисту кваліфікаційної роботи;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Результати захисту кваліфікаційних робіт визначаються оцінками “відмінно”, “добре”, “задовільно” та “незадовільно” та **оцінки за 100-бальною системою ECTS** та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визначається незадовільним, ЕК встановлює, чи може магістрант подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи зобов’язаний опрацювати нову тему, визначену випускаючою кафедрою.

Магістрант, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту не менше ніж через рік протягом трьох років.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується актуальність тематики, якість виконання кваліфікаційних робіт, уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу.

Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні ради Інституту.

Критерії оцінювання якості підготовки

Професійна підготовка фахівця – це формування розвиненої, компетентної, здатної швидко адаптуватися до динамічних умов діяльності особистості на основі удосконалення змісту й технологій навчання магістра. На комплексну атестацію винесено основні питання з фахових дисциплін, що дасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх викладачів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань мовознавства та спеціалізації.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання

90-100	відмінно	А	оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання із запропонованої розмовної тематики, вільно володіє лексикою, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні та практичні знання з різних дисциплін лінгвістичного циклу для розв’язання практичних завдань з граматики італійської мови; припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень; вільно переказує зміст прочитаного тексту та будує власні умовиводи щодо розглянутої проблеми, висловлює своє ставлення до прочитаного, наводить переваги та недоліки, спільне чи відмінне, позитивне чи негативне стосовно матеріалу прочитаного тексту.
82-89 75-81	добре добре	В С	оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст розмовної теми, володіє навичками лінгвістичного аналізу, вміє обґрунтувати й застосувати набуті знання з італійської мови; правильно використовує лексику, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні граматичних конструкцій, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді;
66-74 60-65	задовільно задовільно	Д Е	оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно, хаотично; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань з граматики італійської мови; помиляється в

			застосуванні іншомовної лексики при переказі змісту прочитаного тексту
35-59	незадовільно з правом повторного складання при поновленні на ДЕК	FX	оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст розмовної теми, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання завдань з італійської мови; не володіє лексико-граматичним матеріалом у достатньому обсязі та допускає грубі помилки при переказі змісту прочитаного тексту.

Набуті знання та вміння оцінюються за **критеріями**:

За перше та друге питання магістрант може максимально отримати 30 балів, за третє – 40 балів.

Перше питання білета пов’язане з опрацюванням автентичного тексту італійською мовою (не більше 1200 др. знаків). Текст стосується тематики тих розділів, які були у програмі навчання магістрів. Його потрібно уважно прочитати, зрозуміти його основну думку та бути готовим переказати текст, а також висловити власне ставлення до проблеми, оцінку авторської позиції та власну думку з приводу описаної в тексті проблеми. У тексті означено уривок для читання вголос і перекладу на рідну мову. Це завдання білета забезпечує перевірку основного тематичного словникового запасу магістранта, його фонетичну, граматичну та комунікативну компетенцію. Екзаменаційні тексти додаються.

25-30 балів – випускник дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми, вільно переказує зміст прочитаного тексту та будує власні умовиводи щодо розглянутої проблеми, висловлює своє ставлення до прочитаного, наводить переваги та недоліки, спільне чи відмінне, позитивне чи негативне стосовно матеріалу прочитаного тексту. Враховується повне розуміння тексту;

20-24 бали – випускник правильно і майже в достатньому обсязі дає відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з дисциплін, демонструє розуміння специфічної структури. Вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з італійської мови; правильно використовує лексику, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні граматичних конструкцій, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді; помиляється в застосуванні іншомовної лексики при переказі змісту прочитаного тексту;

15-19 балів – випускник недостатньо орієнтується в матеріалі, передбачається невиконання двох/трьох вимог до змісту або однієї вимоги до форми, помиляється в застосуванні іншомовної лексики при переказі змісту прочитаного тексту. Допускається 3-4 мовних помилок.

1-14 балів – випускник не може викласти зміст питання, погано орієнтується у навчальному матеріалі, не може розкрити основний зміст розмовної теми, не володіє навичками застосування набутих знань, не володіє лексико-граматичним матеріалом у достатньому обсязі та допускає грубі помилки при переказі змісту прочитаного тексту. У відповіді магістранта присутні більше, ніж 7 мовних помилок.

Друге питання – аналіз речення з фонетики, лексики і фразеології, морфології, морфеміки та словотвору, синтаксису.

25-30 балів – магістрант вільно і повно володіє фактичним матеріалом в усіх його аспектах з фонетики, лексики і фразеології, морфології, морфеміки та словотвору, синтаксису, здатний донести цей матеріал до свідомості інших, аргументуючи будь-яке його положення; виявляє творчі здібності в опрацюванні поставленої проблеми; уміє грамотно коментувати логіку питання, кваліфіковано веде дискусію, зв'язність та швидкість мовлення, логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями, змістовна, логічна, чітка відповідь на проблемні або дискусійні питання. При висвітленні розмовної теми магістрант не допускає фактичних і мовленнєвих помилок.

20-24 бали – магістрант засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно і вільно висловлювати власні думки, не допускає фактичних помилок. Передбачається невиконання однієї вимоги до змісту або однієї вимоги до форми. Мовлення чітке, логічне, хоча допускаються незначні мовленнєві помилки. Допускається 3-4 граматичних або лексичних помилки.

15-19 балів магістрант досить послідовно і логічно відтворює матеріал, проте не може обґрунтувати висловлені думки з заданої тематики. Передбачається невиконання двох/трьох вимог до змісту або однієї вимоги до форми. Відповідає на більшість запитань, що конкретизують відповідь; може навести окремі завчені приклади, проте не завжди точно. У відповіді допускає до 4-х фактичних, 5-ти мовленнєвих помилок.

1-14 балів – відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення, магістрант допускає істотні помилки у викладенні матеріалу. Передбачається невиконання чотирьох і більше вимог до змісту, двох чи більше вимог до форми. Інколи звучать завчені напам'ять фрази, які випускник не може чітко пояснити; відсутні приклади, допускаються грубі фактичні помилки. Висловлювання магістранта «бідне», спрощене, містить 7 мовленнєвих огріхів.

Третє питання – стосується всебічного розкриття магістрантом комунікативної ситуації згідно із запропонованою розмовною тематикою.

30-40 балів виставляється за те, що:

– отримує магістрант, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання із запропонованою розмовною тематикою, вільно володіє лексикою, викладає матеріал послідовно, припускається 2-3 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень;

19-29 балів виставляється за те, що:

– отримує магістрант, який достатньо розкриває основний зміст розмовної теми, правильно використовує лексику, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 1-2 неточності у використанні граматичних конструкцій, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді;

1-18 балів виставляється за те, що:

– отримує магістрант, який не може розкрити основний зміст розмовної теми, не володіє навичками застосування набутих знань; не володіє лексико-граматичним матеріалом у достатньому обсязі та допускає грубі помилки. У відповіді магістранта присутні більше, ніж 7 мовних помилок.

Методичне забезпечення комплексної атестації

Методичні матеріали мають забезпечити самостійну роботу магістранта з підготовки до комплексного екзамену зі спеціалізації (друга іноземна мова).

Методичні матеріали розробляються випускаючими кафедрами, розглядаються і затверджуються вченою радою Інституту.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідним напрямом підготовки та кваліфікації магістра.

Магістри, які мають не менше 75% відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін і практичної підготовки, оцінки «добре» з інших дисциплін та оцінки «відмінно» за результатами атестації, видається диплом з відзнакою.

Магістри, які отримали незадовільну оцінку при складанні комплексного екзамену або при захисті кваліфікаційної (магістерської) роботи, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Marin T., Magnelli S. Progetto italiano 1. Corso multimediale di lingua e civiltà italiana. – Roma: Edilingua, 2008. – p.198.
2. Marin T., Magnelli S. Progetto italiano 2. Corso multimediale di lingua e civiltà italiana. – Roma: Edilingua, 2008. – p.210.
3. Sonia Bailini, Silvia Consonno. I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi. – Firenze: Alma Edizione, 2005. – p.173
4. Fels A. Il gondoliere scomparso. Засвоєння італійської граматики. Базовий рівень : навч. посіб. / Anemone Fels ; пер. з нім. і ред. Вишнеvsька В. М. - К. : Методика, 2009. - 144 с. - (Навчальний детектив : захопливе вивчення мови. Детектив італійською)

5. Cremonesi G., Bellini P. *I come Italia. Aspetti di civiltà italiana.* – Recanati: ELI, 2007. – p.143.
6. Демьянова Л.И. *Бизнес-курс итальянского языка: Учеб. пособие.* – Киев: «Логос», 1999. – 320 с.
7. Chichiu` Angelo, Minciarelli Fausto, Silvestrini Marcello. *IN ITALIANO. Grammatica italiana per stranieri. Corso multimediale di lingua e civiltà a livello elementare e avanzato.* – Perugia: Edizioni Guerra, 1990. – p.556.
8. Ямпольская А. *60 тем по итальянскому языку.* – М.: Айрис-пресс, 2005. – 246 с.
9. Буэно Томмазо. *Разговорный итальянский. Italiano facile: учеб. пособие.* – М.: Астрель, 2012. – 637 с.
10. Dominici M. *Dieci racconti.* – Roma: Edilingua, 2009. – p.34.
11. Dominici M. *Undici racconti.* – Roma: Edilingua, 2008. – p.50.
12. Bertoni Silvia, Nocchi Susanna. *Le parole italiane: esercizi e giochi per imparare il lessico.* – Firenze: ALMA Edizioni, 2003. – p.130.
13. Naddeo Ciro Massimo. *I pronomi italiani: grammatica, esercizi, giochi.* – Firenze: ALMA Edizioni, 1999. – p.99.

Додаткова:

1. Грейзбард Л.И. *Основы итальянского языка.* М.: Издательство «Филология», 1998. – 352 с.
2. Добровольская Ю.А. *Практический курс итальянского языка.* – М.: Цитадель, 2001. – 496 с.
3. Карулин Ю.А., Черданцева Т.З. *Основной курс итальянского языка: Учеб.* – 3-е изд.: испр. и доп. – М.: Высш. шк., ЧеРо, 1996. – 352 с.
4. Карулин Ю.А., Черданцева Т.З. *Основной курс итальянского языка (продвинутый этап): Учеб.* – М.: Высшая школа, ЧеРо, 1997. – 364 с.
5. Silvestrini Marcello, Bura Claudio. *L'italiano e l'Italia. Lingua e civiltà italiana per stranieri.* – Perugia: Guerra Edizioni, 1999. – p.362.